

***Vér (Vodráska) Vencel***  
***tanár, főgimnáziumi igazgató***  
***1872 – 1945.***

# 1.

1872. szeptember hó 17-én született Ruszskabányán, Krassó – Szörény vármegyében. Édesapja Vodráska József bányász, édesanyja Hegyes Borbála.

Járni tanuló, tipegő emberke volt, mikor édesapja meghalt. Ezért került néhány év múlva, 7 éves korában, a nagyszebeni királyi katolikus Teréz-árvaházba. A papi vezetés alatt álló intézetben katonás rend és fegyelem uralkodott. Télen-nyáron ötórás felkelés, minden reggel közös istentisztelet, egész napra szigorúan megszabott társas életrend, kötelező tanulmányi szabályok. Az elemi osztályokat magában az intézetben végezték.

Középiskolába azok kerültek, akiket az intézet igazgatósága felterjesztése alapján az illetékes egyházmegyei püspökség évről-évre kijelölt. A hat elemi osztály elvégzése után így került Vér Vencel is 1885-ben a 40 kiválasztott közé. Az árvaházban továbbra is teljes ellátást élvezve, járt be a válogatott csapat a nagyszebeni állami főgimnáziumba. Itt érettségizett Vér Vencel (akkor még Vodráska Vencel néven) 1893-ban.

**IV. Érettségi vizsgálatok.**

Az 1892/3. tanév végén tartott szóbeli vizsgálatra 24 nyolczadik osztálybeli tanuló állott. Ezek

Neve	Születési helye	Születési éve	Vallása	Gym-nasiumi évei itt má- sutt	Atyja foglalkozása	Jövő pályája
Ágotha Miklós . . .	Erzsébetváros	1873	r. kath.	8	ügyvéd	gazdász.
Bratu Traján . . .	Resinár	1875	gör. kel.	8	földmivelő	mérnöki.
Cebecauer Lajos . . .	Nagyszeben	1875	r. kath.	8	tanár	katonai.
Dietl Antal . . .	Nagyszeben	1874	r. kath.	8	fővámszedő	tanári.
5. Gegesi Árpád . . .	Torda	1875	ev. ref.	3	földbirtokos	gazdász.
Geiger János . . .	K. Kund	1873	ág. ev.	3	földbirtokos	közigazg.
Gölzl Arnold . . .	Nagyszeben	1875	r. kath.	8	posta-távíró tiszt	tanári.
Herczeg Kálmán . . .	Tótesd	1874	ev. ref.	6	földbirtokos	jogi.
Kirillovics Pál . . .	Erdőhegy	1873	gör. kel.	4	jegyző	közigazg.
10. Komsa György . . .	A. Porumbák	1874	gör. kel.	7	földmivelő	közigazg.
Kováts Gyula . . .	Kolozsvár	1873	r. kath.	8	kereskedő	jogi.
Lázár Márton . . .	Cs. Kozmács	1874	r. kath.	5	szeszgyáros	katonai.
Mátyás Lázár . . .	Piatra	1874	izraelita	4	kereskedő	mérnöki.
Mihály Gyula . . .	Nagyszeben	1876	ev. ref.	6	törv. bír.	jogi.
15. Mike Béla . . .	Nagyszeben	1873	r. kath.	8	p. á. titkár	tanári.
Petrucz Aurél . . .	Békés	1875	gör. kel.	4	jegyző	jogi.
Pogácsás György . . .	K. Várda	1872	gör. kath.	2	csendő-biztos	jogi.
Steiner Gyula . . .	Galantha	1872	izraelita	2	földmivelő	katonai.
Stummer Károly . . .	Temesvár	1872	r. kath.	1	megyei hivatalnok	katonai.
20. Tabajdi Sándor . . .	Erdőhegy	1876	ev. ref.	3	járásbíró	gazdász.
Thorday György . . .	N. Almás	1873	ev. ref.	8	körjegyző	posta-táv.
Tölgkő Béla . . .	Ponor	1875	r. kath.	9	főszolgabíró	tanári.
Vodráska Vencel . . .	Ruszkicza	1872	r. kath.	8	bányász	tanári.
Zakariasz Mano . . .	Cs. Szepviz	1874	r. kath.	4	földbirtokos	jogi.

4\*

(Forrás: 1892. Iskolai értesítők – Nagyszeben Állami főgimnázium p. 137. ADT)

Az árvaházban töltött 14 év élményei rakták le jellemének fundamentumát, formálták ki egyéniségének körvonalait. Itt idegződött beléje a nehézséget nem ismerő katonás köteleességteljesítés, az egyéni kényelmet kirekesztő tettekre készség és pontosság, a felsőbbbség iránt való tisztelet, a nemes értelemben vett szociális érzék, mely később öntudatos állampolgársággá szélesedett és izmosodott lekében. A tömegvezetéshez szükséges képességek – melyeknek igazgatói pályáján sok hasznát láthatta – bizonyára itt kapták életrevaló csírájukat.

## 2.

Középiskolai tanulmányait elvégezve, a kolozsvári Ferenc József Tudomány-Egyetem bölcsészeti karán, történelem-földrajzszakos hallgatónak iratkozott. Ellátásának és taníttatásának költségeit még ekkor is a nagyszebeni Teréz-árvaház fedezte, részesítvén őt az árvaház Báthory-alapítványának élvezetéből. Az alapítvány segítségével jutott az egyetem keretében működő Szent József-szemináriumba és ott nyert teljes ellátást. Két év eltelte után sikerült egy 400 forintos állami ösztöndíjat elnyernie s csak ekkor függetleníthette magát az árvaház atyahelyettesítő vezetőségének hosszantartó, nemes lelkű segélyezésétől.

Az árvaház 16 éven keresztül minden tekintetben gondoskodott neveléséről. Csak azt az egyet nem nyújthatta, amit minden kisgyermek és serdülő ifjú oly természetesnek tart, - ha része van benne – de aminek hiányát talán egy életen át sínyli – ha nem részesült benne: a szülői otthon meleg szeretetét! Bizonyára nagyon érezte ennek hiányát Vér Vencel is. Legalább is, úgy látszik, ennek a múltban való állandó hiányát igyekezett pótolni kezdő tanár korában. Amikor ugyanis az 1897. évben szakszolgálatát után helyettes tanári megbízást nyert a trsztenai királyi katolikus gimnáziumnál, egy év lefolyása után sietett megnősülni. Felségül vette baróti Gergely Rózát, baróti Gergely Ferenc postamester (1848-as honvédhadnagy) leányát.

De talán más tekintetben is éreztette hatását egyéniségén az a körülmény, hogy ifjúságát nem aranyozta be a szülői otthon és a szülői szeretet napja. Talán éppen nagy magányosságának fájó érzése nyitotta meg lelkében az általános emberszeretethez azt a kiapadhatatlan forrását, mely üdítő melegen áradt belőle mindig környezetére.

Oklevelét már mint nős ember szerezte meg. Boldog házasságában bőséges kárpótlást nyert rideg-hidegen eltelt ifjú éveieért. Házasságát két fiúgyermekkel áldotta meg az Isten. Valóban megáldotta: mindkettőből kiváló embert nevelt.

Házassága azonban más irányban is fordulatot hozott életébe. Noha vidáman zengett a felvidéki fenyvesek között is a kis székely fülemüle, az ifjú asszonyka mégis csak messze, idegenben érezte magát s visszavágyott szülőföldjére Erdélyországba. Ezt a vágyát ki is csicseregte s a Fogarasba való áthelyezés kérvényezése, majd maga az áthelyezés ténye lett a nóta vége. Így került Vér Vencel 1902. augusztus havában a fogarasi m. kir. állami főgimnáziumhoz. Itt aztán élénk működésbe lépett az iskolán kívüli területen is: széleskörű társadalmi és kulturális tevékenységet fejtett ki.

1902. szeptember 19-én nagy néptömeg előtt szabadtéri beszédet mondott Kossuth Lajos születésének 100 éves évfordulóján. 1903-ban részt vett a fogarasi Székely-társaság megszervezésében és mint a társaság titkára, majd alelnöke 1918-ig buzgólkodott az egyesület felvirágoztatásán. A Székely-társaság rövid idő alatt nem csak Fogaras magyarságát egyesítette, hanem még szász és román polgárok is tagjaivá lettek.

A társaság hazafias ünnepeket, felolvasásokat, matinékat, műkedvelő előadásokat rendezett. Ezekre Vér Vencel is többször szerepelt. 1916-ban besorozták katonának, a kicsiny tanári létszám miatt azonban a bevonulás alól felmentették. A románok első betörése és kiverése közti időben 1916. szeptembertől 1917. elejéig Budán az Attila utcai

### 3.

főgimnáziumban teljesített szolgálatot. A fogarasi állami főgimnázium igazgatójának Makóra történt áthelyezése után a VKM. megbízása alapján Vér Vencel vette át az intézet vezetését. A román megszállás alá jutott Fogarason a románok egyre-másra vették hatalmukba az állami intézményeket és őt is felszólították az állami főgimnázium átadására. Amikor erre nem volt hajlandó a román városparancsnok rendeletére katonaság jelent meg az igazgatói irodában. Erre Vér Vencel átadta az intézetet, de kijelentette, hogy a tanítás azonnal megszűnik. Valóban mindaddig szünetelt az iskola munkája, míg a nagyszebeni kir. főigazgató utasítást nem adott a munka további folytatására. A tanítás azonban az oláh megszállás alatt is teljesen a magyar tanügyi Utasítások és Rendtartás szerint folyt az intézetnek október 4-én történt végleges átadásáig.

A magyar-érzés e fájdalmas próbája után a repatriálás és új elhelyezkedés bajai, gondjai következtek. A családot csüggedés fogta el, de a kemény kötelességteljesítés kohójában acélossá edződött férfilelek nem csüggedt. Töprengéseit magába zárva fáradozott új otthon alapításán. A VKM. intézkedése alapján 1919. október 29-én Dombóvárral jelentkezett a kir. kath. reálgimnázium igazgatóságánál tanári szolgálattételre. Szomorú napok ezek Vér Vencel életében. Családja 2 hónapig vagonlakó volt, s csak ezen idő eltelte után sikerült az általános lakásínség közepette rendes lakáshoz jutnia.

A sorscsapás okozta kábulat azonban csak igen rövid ideig tartott. 1920. január 21-én már ismét megkezdte társadalmi munkásságát: beszédet mondott a trianoni békediktátum hírére rendezett gyászünnepélyen, majd június 4-én, a béke aláírása napján, újra beszélt. Június 6.-án Döbröközön mondott beszédet. Részt vett ugyancsak 1920-ban a MOVE dombóvári osztályának megszervezésében, mint az egyesület titkára. Vezető szerepet vitt a társadalmi nyomor enyhítésére alakult élelmiszer-osztály létesítésében. A MOVE keretében Líceumi előadássorozatot szervezett.

E szorgalmas és eredményes iskolai és társadalmi munkássága közben érte a VKM. részéről a dombóvári kir. kath. főgimnázium vezetésével való megbízás, minthogy az intézet előző igazgatója váratlanul elhunyt. Egy év múlva, 1925 júliusában Vér Vencel igazgatói kinevezést kapott.

1926-ban sújtott le rá életének legsúlyosabb csapása: április hó 3-án, 28 évi boldog házasság után, meghalt szeretett felesége. Gyermekeit már szárnyukra bocsájtotta. Ismét lakótársává lett a magányosság. Az iskola, az igazgatói iroda, a tanári szoba ettől kezdve valósággal az otthon jelentette számára. Feledkezést, enyhülést, felvidulást merített belőlük.

Földre sújtó, szívtépázó bánata lassankint kegyeletes emlékezéssé szelődött. Isten akaratán megnyugodni tudó, vallásos lélekkel látogatta, virágaival halmozgatta azt a kicsi halmot, mely elég nagy volt arra, hogy az ő legnagyobb kincsét takarja örökös földi lepellel. Érdeklődése a nyilvános élet iránt rövid időre megtorpant, de csakhamar újult erővel támadt fel.

Mint Dombóvár képviselőtestületének és Tolna vármegye törvényhatóságának választott tagja, a dombóvári róm. kath. egyházközség képviselőtestületének tagja, az iskolán kívüli népművelés dombóvári osztályának elnöke, a dombóvári Nemzeti Társaskörnek alelnöke, a

#### 4.

járási Testnevelési Tanácsnak elnöke, a róm. kath. Olvasókörnek, a róm. kath. Legényegyletnek, az Önkéntes Tűzoltóegyesületnek, a Vöröskeresztegylet dombóvári fiókjának és a TESz. dombóvári csoportjának választmányi tagja és végül, mint a kiskorúak felett bíraskodó szervezetnek tagja fejt ki sokoldalú, értékes tevékenységet.

A dombóvári kir. kath. Esterházy Miklós nádor reálgymnázium vezetése és szervezése körül kifejtett eredményes és értékes, tanügyi szempontból kiváló munkásságáért Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter 1928. szeptember havában miniszteri elismerésben részesítette.

Ebben az elismerésre méltó szellemben vezette az intézetet 1933. július hó 1-ig, mely időtől a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium előterjesztésére a Kormányzó Úr Öfőméltósága – szolgálati idejének 36 évre való kikerekítésével – nyugalomba helyezte.

Vér Vencel nyugalomba helyezése után nem hagyta el Dombóvárt, hanem teljesen friss szellemi és testi erővel folytatta hazafiúi és társadalmi tevékenységét.

1945. szeptember 23-án 13 óra 15 perckor hunyt el Dombóváron a Vörösmarty utca 13. szám alatti otthonában. Halálának okaként gyomorfekélyt állapítottak meg.

(1933 Iskolai értesítők – Katolikus Esterházy gimnázium, Dombóvár pp. 5-11. ADT)

44.	1945 szept. 24.	1945 szept. 23. d. e. 2 óra	Esterházy József nádor ny. reáltan- művelés. Dombóvár Rákóczi u. 108.	r. kath. kör.	63.	Esterházy Rozália	néhai József néhai Róza Terézia	—	tűz- oltóegylet
45.	1945 szept. 24.	1945 szept. 23. d. n. 1 óra 15 perc	Vér Vencel ny. gimn. igaz- gató. Dombóvár Vörösmarty u. 13.	r. kath. kör.	73.	néhai Vörösmarty Gergely Róza	néhai Vörösmarty József néhai Róza Rozália	—	gyomor- fekély
46.	1945 szept. 24.	1945 szept. 23. d. n. 18 óra	Horváth Teréz néhai Rozália Dombóvár Rákóczi u. 61.	r. kath. kör.	49.	Horváth Teréz	néhai Rózsa János néhai Tóth Edina	—	végel- gyógyítás

(Forrás: familysearch.org – Dombóvár - Halotti anyakönyvek)

Az idézett cikkek időrendben, a megjelenés szerint lettek leírva.

Budapest Hírlap 1899. december 03. (19. évfolyam 335. szám p. 26. ADT)

. . . . A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Vodráska Vencel trsztenai kat. gimnáziumi és Vargha Iván lőcsei kat. főgimnáziumi h. tanárokat* ezekhez a tanintézetekhez rendes tanárrá kinevezte. . . .

Alkotmány 1900. június 19. (5. évfolyam 144. szám p. 6. ADT)

*A kereszt védelme.*

Nap-nap mellett kapja a budapesti egyetemi ifjuság vidékről az elismerő és üdvözlő iratokat. Ma két helyről jött ilyen irat az Egyetemi Kör elnökéhez és pedig a trsztenai főgimnáziumi tanári kar és az új futtakai Katolikus Kör részéről. Az első ez:

Az Egyetemi Kör Tekintetes Elnökségének Budapestén.

Engedjék meg, hogy kifejezést adjunk mély tiszteletünknek és benső örömünknek azon nagyszámu egyetemi hallgató ur magasztos érzülete fölött, akik a kereszt ügyét az egyetemen oly nemes lelkű buzgósággal védelmezik.

Kitűnő tisztelettel: Trszteván, 1900. jun. 15.                      Kotunovics Győző igazgató, dr. Kovalik János kir. katolikus gimnáziumi tanár, *Vodráska Vencel gimnáziumi tanár*, Hoffmann János gimnáziumi tanár, Bölcskey Lajos, Vajthó Zoltán, Kastyák Rezső, Chovancsák Dániel. . . .

Műcsarnok 1901. január 01. (4. évfolyam 1. szám p. 14. ADT)

*Szobrot Munkácsynak!*

A Munkácsy szoboralap javára újabban a következők írtak alá:

*Trsztina főszolgabírói hivatala gyűjtése:* Kovcsik János 2, Hoffmann János 4, *Vodráska Vencel* 1, Vajtko Zoltán 2 korona. Összesen 9 korona.

Budapesti Hírlap 1902. augusztus 24. (22. évfolyam 232. szám p. 17. ADT)

*Kinevezés és áthelyezés.*

A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Vodráska Vencel trsztenai kat. gimnáziumi rendes tanárt* a fogarasi állami főgimnáziumhoz helyezte át, illetve nevezte ki . . . .

Budapest 1902. szeptember 30. (26. évfolyam 268. szám p. 3. ADT)

Fogarasi közönsége 21-én ünnepelte Kossuth születésének századik évfordulóját. Tíz órákor a református templomban fényes istentisztelet volt. Tizenegy órákor a piacon népi ünnep folyt le. Kovács postafőnök megnyitó beszéde után *Vodráska Vencel főgimnáziumi tanár*

mondott ünnepi beszédet. Az izraelita iskolában külön ünnep volt. Este lakoma fejezte be a napot. Az ünnepen a szászok is részt vettek.

**1902. Iskolai értesítők – Állami gimnázium, Fogaras (p. 41. ADT)**

*Vodráska Vencel* a történelmi társulat tagja, az Emke fogarasi fiókjának jegyzője. Kossuth Lajos születésének századik évfordulója alkalmából 1902. szept. 21-én rendezett társadalmi ünnepélyen, úgyszintén nov. 19-én és jún. 8-án tartott iskolai ünnepeken alkalmi beszédet mondott.

**1902. Iskolai értesítők – Állami gimnázium, Fogaras (p. 47. ADT)**

*Vodráska Vencel, a földrajz és történelem okleveles rendes tanára, az V. osztály főnöke, a földrajz-történelmi és a játékszertár őre.* Tanította a földrajzot a III., a történelmet a III., IV. és V., a görög-pótló magyar irodalmat az V. s a szépírást az I. osztályban, heti 14 órában.

**1902. Iskolai értesítők – Állami gimnázium, Fogaras (p. 40. ADT)**

Zánk Gergely 1902. július 14-én a 42696. sz. rendelettel az ungvári kir. kath. főgimnáziumhoz áthelyeztetvén, a történelem földrajzi tanszéket az 1902. aug. 15-én 55029. sz. a. kelt rend. értelmében *Vodráska Vencel trsztenai kir. kath. gimn. rendes tanár* foglalta el.

**Hazánk 1903. augusztus 29. (10. évfolyam 203. szám p. 13. ADT)**

***Megerősítés.***

A közoktatásügyi miniszter *Vodráska Vencel fogarasi állami főgimnáziumi rendes tanárt, rendes tanári minőségében véglegesen megerősítette.*

**Székely Nép 1906. november 21. (1. évfolyam 90. szám p. 367. ADT)**

***Új rendezett tanácsu város.***

Szégyenteljes dolog volt eddig is az, hogy Fogaras egy időben szabad királyi város, később rendezett tanácsu várost nagyközséggé alakították a viszonyok, de főképp az akkori surlódások. Annnyira jutott volt már, hogy a tisztán román vármegyében Fogaras városnak, a régi erdélyi fejedelmek sasfészkének magyar jellege is kéteessé vált. Így érlelődött meg a rendezett tanácsu város visszaállításának eszméje, melyre az engedély a miniszteriumból is megadatott véglegesen.

Az előkészület megtörtént, s így az alispán a leendő városi képviselőtestület megválasztására a választást f. évi november 15-ére tűzte ki. A nemzetiségekkel történt

megállapodás folytán a szavazó-lap egyhangulag nyert elfogadást, s az így megválasztott városatyák a következők lettek. Rendes tagok: Páncél Károly, Szentimrei István, Fleischer Sámuel, Bedó Ferenc, Macavein Jakab, Váró Béni, dr. Schul Albert, Gyárfás Ferenc, Krausz Sámuel, Borzen Miklós, dr. Lesmann Henrik, *Vondráska Vencel*, . . . .

**1906. Iskolai értesítők – Állami gimnázium, Fogaras (p. 22. ADT)**

*Vodráska Vencel*, rendes tanár, értekezleti jegyző, tandíjkezelő, a filológiai-, történelmi- és művészeti szertár őre. Tanított földrajzot a II., történelmet a III., IV., VI., VII. és VIII. osztályban, heti 18 órában.

**Székely Nép 1907. március 21. (15. évfolyam 44. szám p. 181. ADT)**

A Székely-Társaság egyesülve a fogarasi függetlenségi körrel, a nagy naphoz méltóan ünnepelte meg március 15-ét. Délelőtt a Lauritsch szálló nagytermében az ünnepély a következő sorozattal folyt le:

A zsufolva álló közönség előtt, a Fogarason újra szervezett magyar dalárda kezdte a műsort Himnusszal, utána szavalt Ruzs Iluska. Ezután Hersényi Andor alkalmi szólóéneke, majd következett utána Egyed Gábor ev. ref. segédlelkész gyönyörű alkalmi beszéde. Ezt követte a dalárda „Talpra magyar” éneke. Papp Rezső joghallgató szavalt, s végre az ünnepélyt a dalárda a „Szózat”-tal zárta be. A műsor minden pontja nagy tetszést és sűrű tapsokat aratott.

Este ugyanezen teremben 145 terítékű bankett volt, hol beszédeket tartottak: Bedó Ferenc kir. albíró, dr. Kaufman György és *Vondráska Vencel főgimnáziumi tanárok*, Balla Károly és Egyed Gábor ev. ref. lelkészek.

A felszólalók mindnyájan az egyetértés eszméjéért harcoltak.

**Szabadság 1907. május 14. (3. évfolyam 108. szám p. 3. ADT)**

*Elbocsájtott székely munkások.*

Megírtuk, hogy a fogarasi m. kir. állami ménésbirtokon minő felháborító eset történt. Tizennégy székely családot igaztalanul, önkényeskedően, minden ok nélkül elbocsátottak a szolgálatból, csupán csak azért, mert béremelést mertek kérni. A „Fogarasi Székely Társaság” pártját fogta a szegény székely cselédeknek és hatalmas igazságokkal fűszerezett „Emlékiratot” szerkesztett, melyben részletesen és mindig az igazsághoz híven feltárja a fogarasi ménésbirtoknál uralkodó magyarelles aknamunkát.

Az „Emlékiratot” megküldték a m. kir. fölmívelésügyi miniszternek, a neves székely képviselőknek, az összes fővárosi lapoknak, a kolozsvári és székelyudvarhelyi és sok más

ujságnak és természetesen lapunknak is. Mint értesültünk ez ügyben legközelebb a képviselőházban interpelláció is várható. . . .

Az „Emlékiratot” a „Fogarasi Székely Társaság” április 3-án tartott összejövetelének megbízásából Bedó Ferenc elnök, Albert János alelnök, Pál Ferenc titkár, *Vodráska Vencel* tag írták alá és szerkesztették.

**1908. Iskolai értesítők – Állami gimnázium, Fogaras (p. 29. ADT)**

*Vodráska Vencel* a Magyar Történelmi Társulat tagja, a fogarasi róm. kat. egyházközség tanácsosa, Fogaras Rend. Tan. Város Képviselőtestületének tagja, a Fogarasi Magyar Dalegyletnek választmányi tagja, az EMKE fogarasi fiókjának jegyzője. Előadást tartott kétszer a honvéd altiszteknek és a Szabad Líceumban.

**1910. Iskolai értesítők – Állami gimnázium, Fogaras (p. 34. ADT)**

*Vodráska Vencel*: Fogaras r. tan. város Képviselőtestületének tagja, a fogarasi róm. kat. egyházközség tanácsosa, a Fogarasi Magyar Dalegyletnek választmányi tagja, az EMKE fogarasi fiókjának jegyzője, a Fogarasi Székely-Társaság titkára, a Fogaras városi óvoda és a Fogarasi Állami Népoktatási Intézetek Gondnokságának tagja.

**1910. Református Székely-Mikó Kollégium Sepsiszentgyörgy (p. 9. ADT)**

. . . A kirándulásnak második főbb pontján Fogarason a társaság a várnak tanulmányozására fordította legfőbb figyelmét, megtekintette továbbá egyebek között a református templomot, az állami főgimnáziumot. A kalauzolásban, elszállásolásban és az ellátásról való gondoskodásban *Vodráska Vencel* állami főgimnáziumi tanár, a Székely-Társaság titkára eléggé meg nem hálálható, lekötelező szívességgel volt segítségére a kirándulóknak. . . .

**1914. Iskolai értesítők – Állami gimnázium, Fogaras (p. 7. ADT)**

*Vodráska Vencel* , a történelem és földrajz rendes tanára. Fogaras r. t. város képviselőtestületének, a Fogarasi Magyar Dalegylet választmányának, a fogarasi óvoda-, az állami elemi és polgári leányiskola gondnokságának és a Magyar Történelmi Társulatnak tagja, a fogarasi róm. kath. egyházközség tanácsosa, az Emke fogarasi fiókjának jegyzője, a Fogarasi Székely-társaság titkára. Az intézeten kívül tanított a fogarasi iparos és kereskedő tanonciskolában. Szolgálati éveinek száma 18.

**1915. Iskolai értesítők – Állami gimnázium, Fogaras (p. 10. ADT)**

. . . Albrich János, mint karmester segítette elő háborús jótékonyságok sikerét, Krebsz Ernő, Pap János, Tass Kálmán, *Vér Vencel* a sebesült katonáknak tartottak néhány ismeretterjesztő előadást, Rozsondai Győző „A háborús líra szemelvényei” címen tartott előadást a tüdőbeteg katonák felsegélyezésére rendezett műkedvelői előadáson, *Vér Vencel* pedig „Hazánk előtérbe jutása a világháború folyamán” és „A kárpáti harcok és honvédeink” cím alatt a fogarasi Székelytársaság gyűlésein. . . .

**1915. Iskolai értesítők – Állami gimnázium, Fogaras (p. 40. ADT)**

A VKM. 7639. eln. sz. a. értesít, hogy a m. kir. honv. Minisztérium *Vér Vencel* alkalmasnak találta B. oszt. népfelkelő tanárt a tényleges szolgálat alól bizonytalan időre felmenti.

**Budapesti Közlöny 1916. március 30. (50. évfolyam 73. szám p. 5. ADT)**

*Vodraska Vencel* ruszfabányai születésű fogarasi lakos saját, valamint Tibor és Ferenc nevű kiskorú gyermekei családi nevének „Vér”-re kért átváltoztatása az 1916. évi 26.844. számú belügyministeri rendelettel megengedett.

**1916. Iskolai értesítők – I. kerületi kir. állami főgimnázium, Budapest (p. 21. ADT)**

***Tanári testület.***

Mint hogy a tan. testületből, mint a megelőző évben is hat tanár hiányzott . . . az iskolai év elején beosztottak intézetünkhez Balázs Sándor és Pállya Jenő székelyudvarhelyi fő reáliskolai tanárok, *Vér Vencel* fogarasi főgimnáziumi tanár és Csilcser Ernő erzsébetvárosi főgimnáziumi tanár. . . a január elején intézetéhez visszatért *Vér Vencel* tanár óráit pedig részben az V. ker. áll. főgimnáziumtól hozzánk beosztott Kaszák J. tanár vette át.

**1916. Iskolai értesítők – Állami gimnázium, Fogaras (p. 36. ADT)**

Iskolai ünnepélyeket a következő napokon tartottunk:

Január 17. Koronázási emlékünnepély a következő műsorral: Himnusz, énekli az ifjúság, Vörösmarty: Királyhimnusz, szavalja *Vér Tibor VIII. o. tanuló*. A magyar szent korona és a koronázás jelentősége kapcsolatban elhunyt nagy királyunk, I. Ferenc József és új királyunk, IV. Károly jellemzésével, előadja *Vér Vencel r. tanár*. Szózat, énekli az ifjúság.

**1917. Iskolai értesítők – Állami gimnázium, Fogaras (p. 6. ADT)**

*Vér Vencel*, Fogaras vármegye törvényhatósági bizottságának, Fogaras város képviselőtestületének, a Fogarasi Magyar Dalegylet választmányának, a fogarasi óvoda felügyelő-bizottságának tagja és jegyzője, a fogarasi róm. kath. egyházközség tanácsosa, a Fogarasi Székely Társaság titkára, a fogarasi iparos- és kereskedő tanonciskola igazgatója, a Fogaras vármegyei Közművelődési Egyesület számadás vizsgáló bizottságának alelnöke, az O. K. T. E. és a Magyar Történelmi Társulat. „A háború földrajzi vonatkozásairól” lyceumi előadást tartott.

**1919. Iskolai értesítők – Katolikus Esterházy gimnázium, Dombóvár (pp. 10-13. ADT)**

. . . A testület kiegészítésére szolgálattételre az intézethez osztattak be: Balázs Gy., dr. Mészáros E. hadviselt tanárjelöltek, Bellaagh A., Reider B., Sólya I., *Vér V. menekült rendes tanárok*. . .

*Vér Vencel* rendes tanár, szolgálati éveinek száma: 22, az intézetnél tanít: 1919. november 7. óta, képesítésének tárgyai: történelem, földrajz, tanított: földrajz II. a. 3, történelem IV. 4, VI. 3, közgazdasági és jogi ismeretek IV. 2 órában, heti óraszám: 12.

**1920. Iskolai értesítők – Katolikus Esterházy gimnázium, Dombóvár (p. 13. ADT)**

. . . *Vér Vencel* a Move dombóvári osztályának titkára, a Dombóvári Társaskör és az ÉME. dombóvári osztályának választmányi tagja.

**Dombóvári Hírlap 1921. március 13. (5. évfolyam 11. szám p. 2. ADT)**

***Március 15-ike ünneplése.***

A dombóvári kir. kath. főgimnázium a negyvennyolcas nagy napok emlékére, f. évi március hó 15-én, délután 5 órakor, a mozgófényképszínházban iskolai ünnepélyt rendez, melyre a szülőket és az intézet barátait – ez uton is – tisztelettel meghívja: Varga Ferenc főgimn. igazgató.

Az ünnepély műsora: 1. Szózat. Erkel Gyula átírásában. Énekli az ifjusági dalkör, zongorán kíséri Marton Kálmán, róm. kath. kántortanító. 2. Hitvallás. Költemény. Irta Papp-Váry Elemérné. Szavalja Hesz Jenő VIII. oszt. tanuló. 3. Ünnepi beszéd. Mondja *Vér Vencel*, főgimn. tanár.

**Dombóvári Hírlap 1921. március 20. (5. évfolyam 12. szám p. 1. ADT)**

***A dombóvári ünnepélyek.***

. . . Különös dicséretet érdemel *Vér Vencel főgimn. tanár*, ki eddigi szónoki sikereit is felülmúló szónoklatával a keresztény és nemzeti élet megvalósítását sürgette az iskolában, a politika terén, az élet minden megnyilvánulásában. . . .

Dombóvári Hírlap 1921. december 04. (5. évfolyam 49. szám p. 3. ADT)

. . . Az előadások céljára az „Uránia” mozgó-színház termét a tulajdonos díjtalanul volt szíves átengedni. A felmerülő költségek fedezésére személyenkint öt korona belépődíjat szednek.

Az első előadás f. év december 6-án, kedden d. u. 7 órai kezdettel *Vér Vencel tanár* tartja „Gleccserek” címmel. Az ismertetést vetített képek bemutatása teszi szemléletessé. . . .

Dombóvári Hírlap 1921. december 04. (5. évfolyam 49. szám p. 4. ADT)

#### *Pártülés.*

A „Dombóvári Keresztény Egyesülés” intéző bizottsága a múlt szombaton ülést tartott, amelyen sajnálattal vette tudomásul, hogy Börzsönyi Gyula, hercegi felügyelő nagyrányu elfoglaltságára való hivatkozással a pártelnöki tisztéről lemondott. . . . Jegyzőkönyvében örökitette meg a párt a Budapestre távozott Saguly Károly ügyvezető-alelnök érdemeit, aki fáradhatatlan tevékenységet fejtett ki a pártnak úgy helyben, mint a környéken leendő szervezése érdekében. Elnöknek választotta meg az ülés *Vér Vencel főgimn. tanárt*, akinek lángolóan izzó hazaszeretetét, őszinte magyar lelkesedését és önzetlen keresztény munkásságát eddig is tapasztaltuk. . . .

Dombóvári Hírlap 1922. január 15. (6. évfolyam 3. szám p. 5. ADT)

#### *Kulturestélyek.*

A főgimnáziumi tanári kar liceális előadásait e héten újra megkezdi. A legközelebbi felolvasást *Vér Vencel tanár* tartja január 17-én, kedden, pontosan d. u. 6 órai kezdettel az Uránia-mozgóban. Előadásának tárgya: Velence ismertetése. Gyönyörű, színes vetített képek sorozatával bizonyára szép érdeklődő közönséget fog odavonzani. Belépődíj: személyenként 5 korona, diákjegy 3 korona. Az előadásra külön meghívó nem kell, minden érdeklődőt szívesen látnak.

Dombóvári Hírlap 1922. március 12. (6. évfolyam 11. szám p. 3. ADT)

A Dombóvári Ipartestület társasvacsora keretében ünnepel. Ünnepi szónok *Vér Vencel főgimn. tanár*. Értesülésünk szerint a Dalkört is felkérték a közreműködésre. A vacsora este 8-kor lesz a Korona-szálló nagytermében. Egy teríték ára borral együtt 120 korona.

Dombóvári Hírlap 1922. július 16. (6. évfolyam 34. szám p. 3. ADT)

***Kitüntetéssel lett gépészmérnök.***

Kisvárosunk egyik agilis tagjának *Vér Vencel főgimnáziumi tanárnak fia: Vér Tibor* a minap tette le kitüntetéssel a műegyetem utolsó szigorlatát. A fiatal gépészmérnök sikeréhez gratulálunk. *Vér Tibor* volt a műegyetemi ifjuság vezére s mi reméljük, hogy ezt a vezérséget ezután is megszerzi *Vér Tibor* a tehetségével, nagy tudásával és hazaszeretetével künn az életben is a magyar társadalom vezéregyénisége lesz. – Itt említjük meg, hogy *Vér tanárnak másik fia: Vér Ferenc* is kitüntetéssel szigorlatozott.

Dombóvári Hírlap 1922. augusztus 27. (6. évfolyam 40. szám p. 3. ADT)

***A nosztányi emlékmű leleplezése.***

. . . Az ünnepség d. e. 11 órakor tábori misével és az emlékmű megáldásával veszi kezdetét. Az emlékmű átvétele után egy énekszám következik, amit a pusztai vegyes férfi-dalárda fog előadni. A „Rab halottak” című költeményt Radványi Kálmántól, szavalja Lincz József. Az emlékműre szánt koszorukat fogják ez után a községek, testületek, magányosok elhelyezni. Következik az ünnepi beszéd, a mit *Vér Vencel főgimn. tanár* tart. Vályi Nagy Géza „Magyarország” c. költeményét szavalja Koletár József. Végül Bádoki Soós Károly altábornagy ur őnagyméltóságának záró beszéde után a honv. zenekar kíséretével a Himnusz éneklé a közönség.

1922. Iskolai értesítők – Katolikus Esterházy gimnázium, Dombóvár (p. 9. ADT)

Kartársi összetartásának adta tanújelét az intézet tanári testülete, amidőn a tanév végén *Vér Vencel r. tanár* szolgálatának huszonötéves jubileuma alkalmából 10.000 korona alapítványt létesített, amelyhez az ünnepelt maga is 2000 koronával járult hozzá, úgy, hogy az alapítvány 12.000 koronára egészül ki. Az alapító-levél jóváhagyás céljából fel fog terjesztetni és a kamatokat a jövő évben arra érdemes tanulók fogják elnyerni.

1923. Iskolai értesítők – Katolikus Esterházy gimnázium, Dombóvár (p. 5. ADT)

A VKMiniszterium Varga Ferenc igazgató elhunytával az intézet igazgatói teendőinek ellátásával *Vér Vencel rendes tanárt, eddigi igazgatóhelyettest* bizta meg. (Varga Ferenc 1924. május 4-én hunyt el.)

1924. Iskolai értesítők – Katolikus Esterházy gimnázium, Dombóvár (p. 31. ADT)

*Vér Vencel* igazgató a „Dombóvári Társaskör” alelnöke, a „Dombóvár és Dombóvári járási Testnevelési Bizottság” alelnöke, az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékét összeállító bizottság körzeti elnöke.

Hivatalos Közlöny 1925. szeptember 01. (33. évfolyam 17. szám p. 230. ADT)

A magyar királyi vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére *Vér Vencel dombóvári királyi katolikus reálgimnáziumi rendes tanárt ugyanezen intézet igazgatójává a VI. fizetési osztályba kinevezem.* Kelt Budapesten, 1925. július hó 21. Horthy s. k. gróf Klebelsberg Kunó s. k.

Somogyi Ujság 1926. január 12. (8. évfolyam 8. szám p. 3. ADT)

Az elszakított Erdélyről tartott vasárnap délután a Kath. Körben mindvégig nívós, érdekes és élvezetes előadást *Vér Vencel dombóvári igazgató.*

Bevezetésképen Erdély történeti multját ismertette s rámutatott arra, hogy földrajzilag egységes volta s kincses gazdagsága tette képessé arra, hogy mint önálló fejedelemség, mentsvára legyen oly sokáig a magyarságnak.

Találó, élénk színekkel festette Erdély nemzetiségeinek életét, lelki habitusát s a magyarsággal szemben tanúsított magatartását. A székely – mondotta – testvérünk s egynek érzi magát a magyarsággal.

Nem így a szászág, mely régi kiváltságainál, önkormányzati jogánál fogva teljesen kikapcsolódott a magyar állami életből, s még magyarul se igen tanult meg. Nemcsak nem vállalt közösséget a magyarság érdekeivel, hanem nyíltan szembehelyezkedett vele. S bár a magyarság tűrte ezt szó nélkül, a szászok mégis teleharsogták a külföldet a magyarok állítólagos kegyetlenségeivel, a nemzetiségek iránti türelmetlenséggel. S csodálatos! A szörnyű „elnyomásban” mégis lehetséges volt meggazdagodniok s megteremteniök sajátos kulturájukat.

Aztán az oláhság! A nyomorult, földhözragadt szegény nép lassan szivárgott be, Erdély dus legelőire hajtván barmait. Nőtt, sokasodott a lelkében egyre vakmerőbben nőtt, Rumunia Mare álma. A pópák szították a tüzet. Magyar iskolákban nőttek fel a kecskepásztorok fiai, megtanulták nyelvünket, megtanultak németül, francául, de nem felejtették soha Rumunia Mare. És az övék lett kincses Erdély.

A Kath. Kör elnöksége s a megjelentek nevében Pintér Lajos tanár mondott köszönetet a magvas, érdekes, kedves adomákkal fűszerezett előadásért s a közönség hálásan, melegen ünnepelte az előadót.

Napi Hírek 1926. március 19. (5. kiadás 13 óra 10 perc ADT)

Dombóvár nagyközség részéről Bethlen István gróf miniszterelnökhöz a következő távirat érkezett: Dombóvár nagyközség közönsége a Nagyméltóságod és kormánya ellen a frankügyből kifolyólag kerületünk képviselője részéről is intézett méltatlan támadással nem azonosítja magát és azt felháborodással ítéli el. Nagyméltóságodat törhetetlen ragaszkodásáról és szeretetéről biztosítja azzal a kívánsággal, hogy a négy év óta hazafias lelkesedéssel végzett honmentő munkáját kitartással folytassa. – Dőry Hugó m. kir. gazdasági főtanácsos, Németh Antal m. kir. kormánytanácsos, az ipartestület elnöke, Kenczy László főszolgabíró, a Dombóvári Társaskör elnöke, dr. Guthy János királyi közjegyző, Csery István nyugalmazott postafőfelügyelő, Dvorzsák Rezső hercegi műszaki felügyelő, dr. Sas István nagykereskedő, Harkecz Lajos fűtőházi főnök, a Dombóvári Nemzeti Kör elnöke, Rothernel Henrik nagykereskedő, *Vér Vencel reálgymnáziumi igazgató*, Farkas Ferenc bírő, Takács József főjegyző, Pártos Ferenc állami iskolai igazgató, Türkössy Sándor földbirtokos, Farkas Imre, a Dombóvári Takarékpénztár vezérigazgatója, Weiss Béla, a Kereskedők Körének elnöke.

Tolnamegyei Ujság 1926. április 10. (8. évfolyam 14. szám p. 4. ADT)

#### **Halálozás.**

Sulyos csapás és pótolhatatlan veszteség érte *Vér Vencelt*, a dombóvári Esterházy-nádor kir. kath. reálgymnázium igazgatóját. Felesége, *Vér Vencelné* született baróthi Gergely Róza folyó hó 3-án a pécsi belgyógyászati klinikán hosszas szenvedés után meghalt. Benne Vér igazgató a leggondosabb feleséget, fiai pedig a legjobb anyát veszítették el. Fiai közül Tibor a budapesti műegyetem adjunktus, Ferenc pedig a győri iparkamara mellett felállított vegykísérleti állomás vezetője. A megboldogult, ki szívének jóságával mindenkinek szeretetét kivívta, Dombóvár társadalmi életében élénk szerepet játszott. Mint az Uri nők Mária kongregációjának tagja, különösen a szegények gondozásában, a nélkülözők nyomorának enyhítésében tűnt ki. Beszentelése folyó hó 5-én délután 4 órakor volt Dombóvárott a templom előtti téren óriási közönség részvéte mellett. A beszentelést Offenmüller Zsigmond plébános végezte papi segédlettel. Ugyanő a beszentelés végeztével gyászbeszédet mondott, mely alatt szem nem maradt szárazon. A reálgymnázium tanári karának nevében dr. Piukovich Sándor intézett szívhez szóló beszédet az egybegyűltekhez. A beszéd után a Dombóvári Dalkör énekelte el Vargha „Mint a sötét virág az ágon” kezdetű gyászdalát. Künn a temetőben a szertartás végeztével a reálgymnázium ifjusági énekkara énekelt megható gyászdalt. A megboldogultért f. hó 6-án reggel 8 órakor mondott gyászmisét Offenmüller Zsigmond plébános.

Pesti Hírlap 1926. szeptember 14. (48. évfolyam 208. szám p. 7. ADT)

*Száznolcvan dombóvári elesett hős emlékművének leleplezése. – József királyi herceg tartotta az ünnepi beszédet.*

. . . A harsány éljenzéssel fogadott beszéd után Magyar Béla római katolikus plébános, Kutassy Gyula református lelkész, Hoffmann Ernő ágostai hitvallású evangélikus lelkész és Fraenkl Adolf izraelita lelkész áldották meg az emlékművet, majd *Vér Vencel gimnáziumi igazgató* tartott lángoló hazafias beszédet. . . .

**Tolnamegyei Ujság 1926. november 27. (8. évfolyam 47. szám p. 6. ADT)**

***Választási bizottsági elnökök megválasztása.***

A központi választmány a bonyhádi választó kerületbe dr. Nemes József királyi közjegyzőt, a dombóvári választó kerületbe *Vér Vencel gimn. igazgatót*, a gyönki választó kerületbe dr. Csiky Ödön ügyvédet, a paksi választó kerületbe ifj. Kovács Sebestyén Endre földbirtokost, a szekszárdi választókerületbe dr. Zsigmond Ferenc ügyvédet, a tamási-i választó kerületbe Ellinger Richárd hercegi tisztartót, a tolnai választó kerületbe dr. Szily Géza ügyvédet választotta meg a választási bizottság elnökévé.

**Somogyi Ujság 1927. június 19. (9. évfolyam 137. szám p. 1. ADT)**

Ha mélyebben belepillantunk Dombóvár rohamos fejlődésébe, - mely szerencsés fekvése és vasúti hálózata miatt is indokolt és kívánatos – a fejlődés homlokterében ott találjuk *Vér Vencel gimnáziumi igazgatót*, Riesz József dr. főorvost, kik lelkes és számottevő munkájukkal hű segítőtársai Takács József főjegyzőnek, ki kétéves munkásságával Dombóvár közönségének csak szeretetét és háláját érdemelte ki. A dombóvári kultúra bátor és harcosszerepe a „Dombóvári Hírlap” is, mely lázasan sürget minden oly törekvést, mely Dombóvár előnyére válik.

**Uj-Somogy 1928. július 19. (10. évfolyam 171. szám p. 5. ADT)**

***Amerikai ösztöndíj.***

A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter a Smith Jeremiás ösztöndíjalapítvány jövedelméből Amerikában folytatandó magasabb tanulmányokra szervezett három ösztöndíjas hely egyikét az 1928-29. tanévre dr. *Vér Tibor okl. gépészmérnök, műegyetemi adjunktusnak* adományozta, aki testvérbátyja *Vér Ferencnek, a kaposvári Mezőgazdasági Kamara vegyészmérnökének, és fia Vér Vencel dombóvári reálgimnáziumi igazgatónak. A ritka szép kitüntetés és nagy összegű ösztöndíj ezuttal valóban kiváló és nagyjövőjű mérnök embernek adományoztatott.*

**Somogyi Ujság 1928. szeptember 08. (10. évfolyam 204. szám p. 1. ADT)**

***A kultuszminiszter jelenléteben teszik le a dombóvári reálgimnázium új épületének alapkövét. – Az idei tanévben 351 tanuló iratkozott be az intézetbe.***

A dombóvári kir. kath. reálgimnázium most készülő új épületéhez tegnap délután helyezték el kisebb ünnepség keretében az első téglákat. Jelen volt az ünnepélyes aktusnál *Vér Vencel igazgató* vezetésével az intézet tanári kara, Takács József főjegyző, Ivanics Antal kormánytanácsos és a vállalkozók. A tulajdonképpeni alapkő letételét a hónap végén tartják meg, melyen részt vesz gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter is.

Hogy mennyire szüksége van az intézetnek az épületre, bizonyítja a tanulók évről-évre emelkedő száma. Az idén beiratkozott összesen 351 tanuló. A Veni Sanctet követő ünnepségen *Vér Vencel igazgató* szólt az egybegyűlt tanulókhoz és szülőkhöz.

Somogyi Ujság 1928. november 15. (10. évfolyam 259. szám p. 3. ADT)

***Bokrétaünnepély Dombóvárott az épülő gimnáziumnál.***

A dombóvári kir. kath. reálgimnázium új épületének építkezése annyira előrehaladt, hogy szombaton már a bokrétaünnepélyt megtartották. Megjelentek a község vezetői, a különböző testületek képviselői és a tanári testület teljes számban. *Vér Vencel igazgató* szép szavakkal mutatott rá arra a sikeres munkára, amelyet az építőiparosok aránylag oly rövid idő alatt végeztek. Az ünnepség után a vállalkozók a megjelenteket uzsonnára látták vendégül.

Magyar Compass 1928. (p. 482. ADT)

2869. Dombóvár. – Dombóvári nyomda és papírkereskedés rt. – (1918 - .) - Tlf. 40.

Alaptőke: 10.500 P. – névre szóló 700 drb 15 P-s részvényben. – (Alakult 150.000 K tőkével, 1923-ban 1,5 m K-ra, ugyanezen évben 3,5 m K-ra emelve. 1926. április 22-én a felértékelésnél 10.500 P-ben megállapítva.) – Osztalék 1925 – 27-re P: 0,24, 0,24, 1.20. – Igazgatóság: dr. Zsibrák János, Kiss Ferenc, Szmodits Tibor, Littke Kálmán, Rózsa János, Gabsovits Károly, Ellinger Richárd, Sebők Jenő, Takács József, Petőcz Elemér (igazgató), Hollósy Andor, Láncki Béla, Láng Alajos, *Vér Vencel*. Felügyelő-bizottság: Boda József, dr. Piukovich Sándor, Laurisch Károly, Lux Zoltán, Szabó Aladár.

Dunántúl 1929. június 08. (19. évfolyam 127. szám p. 5. ADT)

***Egy magyar ifjú amerikai sikere.***

Nem mindennapi kitüntetés érte *Vér Tibor dr. budapesti műegyetemi adjunktust*, *Vér Vencel dombóvári reálgimnáziumi igazgató* nagyképességű fiát, aki állami ösztöndíjjal jelenleg az északamerikai urbanai egyetemen folytat tanulmányokat. Tudományos munkásságának elismeréséül az „Északamerikai Egyesült Államok Szabadkutató Társasága” egyhangulag megválasztotta rendes tagjának és május hó 15-én nagy ünnepségek közt habilitálta is.

Tolnamegyei Ujság 1929. augusztus 10. (11. évfolyam 32. szám p. 4. ADT)

*Kitüntető elismerés a dombóvári reálgimnázium vezetéseért.*

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium az alábbi leiratot intézte a dombóvári kir. kath. Esterházy Miklós nádor reálgimnázium igazgatóságához:

„Nagyságos Vér Vencel, reálgimnáziumi igazgató urnak Dombóvár.

Középiskoláink az 1928/29. tanév folyamán, a nevelés és tanítás terén, újabb lépéssel közeledtek a békebeli állapotokhoz. Ennek az öröndetes eredménynek elérésében nagy része volt az egyes iskolai igazgatók odaadó és buzgó munkásságának. Minthogy Igazgató ur azok közé az igazgatók közé tartozik, akik a vezetésükre bízott intézet tanulmányi és fegyelmi színvonalának emelésében buzgó munkásságot fejtettek ki, ezért Igazgató urnak köszönetemet és azt a reményemet fejezem ki, hogy eddigi buzgóságával fogja a jövőben is nehéz igazgatói tisztét ellátni.

Budapest, 1929. évi július hó 19-én.

A miniszter helyett: Korniss s. k. államtitkár.”

Tolnamegyei Ujság 1929. október 05. (11. évfolyam 40. szám p. 7. ADT)

*Ünnepség a dombóvári kir. kath. Esterházy Miklós nádor reálgimnáziumban.*

Megható ünnepség folyt le mult szombaton a dombóvári kir. kath. reálgimnázium új épületében, amelyen jelen voltak a tanulókon és a tanári testület tagjain kívül Dombóvár társadalmának vezetői is teljes számban. Az ünnepeltetés Vér Vencelnek, a dombóvári kir. kath. reálgimnázium érdemekben gazdag igazgatójának szólt abból az alkalomból, hogy fáradhatatlan tevékenysége jutalmául a közoktatásügyi miniszter elismerésben részesítette és hogy tanári munkásságának 32-ik évét betöltötte. A második emeleti folyosó virágdíszítéssel öltött és itt először Bebesi István tanár tolmácsolta a kartársak jókívánatait, egyben köszöntve őt névünnepe alkalmával is. Rámutatott az ünnepelt nemes egyéniségére, megértő, ifjúságot szerető, kartársat megbecsülő munkásságára és azon egyértelmű óhajnak adott kifejezést, hogy szép hivatását az intézet élén a megszokott munkakedvben még sokáig tölthesse be. Az önképzőkör nevében Rajnai Károly VIII. o. tanuló, az alsó osztályu tanulók nevében Bárány Tibor IV. o. tanuló, a cserkészek nevében Thész László VI. o. tanuló, míg a leánymagántanulók nevében Kovács Erzsébet VIII. o. tanuló intézett közvetlen, bensőséges szavakat az ünnepelthez. Az énekkar Vosáhlo Lipót tanár vezetésével üdvözlő dalt énekelt és bemutatta a turulmadárról szóló irredenta dalt. Két szavalat is szerepelt a műsoron: Stecker Imre VII. o. tanuló elszavalta Fitos Vilmos: „Erő és gyengeség” című alkotását, Liptovszky Zoltán IV. o. tanuló pedig Lovrits Mária: „A gárda” című szerzeményét. Az üdvözlésért az ünnepelt megkapó szavakkal mondott köszönetet. A szép ünnepség emléke sokáig fog élni. A hálás tanári testület megfestette Vér Vencel igazgató arcképét. A festmény Marczell György tanár ügyes ecsetjét dicséri.

Tolnamegyei Ujság 1929. október 12. (11. évfolyam 41. szám p. 4. ADT)

*A dombóvári reálgimnázium igazgatójának ünnepeltetése.*

A „Dombóvári Nemzeti Társaskör” abból az alkalomból, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter *Vér Vencel*, reálgimnáziumi igazgatót, a kör alelnökét a tanügy terén kifejtett eredményes munkássága jutalmául elismeréssel tüntette ki, meleg ünneplésben részesítették. A kör helyisége a rendezett társasvacsora alkalmával színültig megtelt előkelő közönséggel, a vezető körök összes képviselőivel. Először Kenézy László, járási főszolgabíró, a kör elnöke emelkedett szólásra, aki a tagtársak jókívánatait tolmácsolta. Majd felolvasásra került dr. Éri Márton, országgyűlési képviselő üdvözlő levele, aki családi körülményei miatt nem tudott személyesen megjelenni. Takács József főjegyző a község nevében, a kartársak nevében pedig dr. Piukovich Sándor, reálgimnáziumi tanár üdvözölte az ünnepeltet, akit felköszöntöttek még a róm. kath. hitközség nevében Magyar Béla plébános, a ref. egyházközség nevében Eöry Szabó Dezső lelkész, a szülők nevében Major Kálmán, míg végül, mint régi erdélyi kulturmunkást aposztrofálta az ünneplő igazgatót dr. Vajda Zsigmond ügyvéd. *Vér Vencel* igazgató közvetlen szavakkal mondott köszönetet, ígérte, hogy a nagy magyar haza felvirágoztatása érdekében mindig lelkesen fog közremunkálkodni. A megjelentek a késő éjjeli órákig a leglelkesebb hangulatban maradtak együtt.

Tolnamegyei Ujság 1930. augusztus 06. (12. évfolyam 61. szám p. 2. ADT)

*Személyi hír.*

*Vér Vencel* dombóvári kir. kath. reálgimn. igazgató nyári szabadságát megkezdte. Távollétében dr. Piukovich Sándor reálgimn. rendes tanár helyettesíti.

Tolnamegyei Ujság 1930. november 08. (12. évfolyam 88. szám p. 3. ADT)

*A dombóvári reálgimnáziumban.*

A dombóvári kir. kath. reálgimnázium Dombóvár társadalma bevonásával szerdán az intézet tágas tornatermében magas színvonalon álló Szent Imre ünnepélyt rendezett nagyszámu szülő, tanügybarát és a község előkelőségeinek részvételével. Az ünnepség előtt Magyar Béla pápai kamarás, plébános megszentelte azt a Szent Imre-szobrot, amelyet az intézet kápolnájának *Vér Vencel* reálgimn. igazgató adományozott, majd szentmisét mondott, amelynek folyamán az intézeti énekkar dr. Tóth Pál tanár vezetésével szép egyházi énekeket adott elő. . . .

MTI Bizalmas értesítések 1931. május 30. (295. szám ADT)

Dr. Éry Márton, a dombóvári kerület képviselője, levelet intézett *Vér Vencel* reálgimnáziumi igazgató, pártelnökhöz, melyben bejelenti, hogy megrongált egészségi állapotára való

tekintettel nem vállalja tovább a mandátumot, egyben kéri elhatározásának nyilvánosságra hozatalát.

**MTI Bizalmas értesítések 1931. június 01. (300. szám ADT)**

Az egységpárt ma megtartott jelölőgyűlésén a kerület képviselőjéül *Vér Vencel reálgimnáziumi igazgató*, pártelnök indítványára egyhangulag Lukács György volt kultuszminisztert jelölte, akit küldöttségileg kérnek fel a mandátum vállalására. Éry Márton lemondását sajnálkozással vették tudomásul és a választás után módot keresnek arra, hogy tőle méltó bucsut vegyenek. Az értekezleten az összes kerületi községek kiküldöttei és Dombóvár vezető tényezői vettek részt.

**Tolnamegyei Ujság 1931. június 03. (13. évfolyam 43. szám p. 3. ADT)**

***Jelölő ülés.***

A dombóvári választókerület e hó 1-én *Vér Vencel* elnökletével jelölő ülést tartott, amelyen nem csak Dombóvár, de az egész választókerület vezető emberei részt vettek. A jelölő ülésen egyhangulag Lukács György v. b. t. t., a Magyar Külügyi Társaság nagynevű elnökének jelöltsége mellett foglaltak állást és elhatározták, hogy Lukács Györgyöt e hó 3-án küldöttségileg fogják a jelöltség elvállalására felkérni. A küldöttség tagjai lesznek: Magyar Béla pápai kamarás, plébános, Ivanich Antal kormánytanácsos, községi bíró, Novák István MÁV. állomásfőnök, Sas Lajos, Enczel István az ipartestület elnöke és Vancsa Márton dombóvári lakosok. Ez a küldöttség kiegészítődik a kerület egyéb községeinek küldöttségeivel. . . .

**Tolnamegyei Ujság 1931. június 10. (13. évfolyam 45. szám p. 1. ADT)**

***Választási biztosok.***

Tolna Vármegye Központi Választmánya Szévald Oszkár alispán elnökletével hétfőn délben tartotta ülését és döntött a választások napjáról, elhatározván, hogy Szekszárd megyei városban éppugy, mint Tolna vármegye egész területén június hó 28-án lesznek az országgyűlési képviselőválasztások. A Központi Választmány kinevezte a következő választási biztosokat is: Bonyhádra dr. Nemes József kir. közjegyzőt, Dombóvárra *Vér Vencel reálgimnáziumi igazgatót*, . . . .

**Magyar Külpolitika 1932. május (13. évfolyam 5. szám p. 9. ADT)**

Dombóváron a községházán tiltakozó gyűlés volt, amely alkalommal *Vér Vencel reálgimnáziumi igazgató* nagyhatásu beszédben ismertette a trianoni békeszerződés igazságtalanságait. . . .

**Tolnamegyei Ujság 1933. november 29. (15. évfolyam 94. szám p. 2. ADT)**

***Az ifjúság bucsuja Vér Vencel dombóvári igazgatótól.***

Szombaton vett bucsut a dombóvári királyi kat. reálgimnázium ifjúsága *Vér Vencel igazgatótól* nyugalomba vonulása alkalmából. A tornatermet virágokkal díszítették fel és miután az énekhar dr. Tóth Pál tanár vezetésével a „Szülőföldem” című dalt énekelte el hatásosan, Jurasits János VIII. o. tanuló mondott a távozó igazgatónak köszönetet az ifjúság jóindulatu vezetéséért. *Vér Vencel* megható válaszával ért véget az ünnepség.

**Dunántúl 1933. november 30. (23. évfolyam 272. szám p. 5. ADT)**

***A dombóvári gimnázium igazgatójának búcsúztatása.***

*Vér Vencel a dombóvári katolikus gimnázium igazgatója* nyugalomba vonult. Ebből az alkalomból a gimnázium tanulói a napokban meleg búcsúünnepet rendeztek. A nyugalomba vonult igazgatót Jurasits János önképzőköri elnök köszöntötte fel, amelyre *Vér Vencel* meghatottan válaszolt. A szülői értekezleten az új igazgatót, Csaplovits Józsefet Knézy László főszolgabíró üdvözölte a szülők nevében.

**Tolnamegyei Ujság 1933. december 06. (15. évfolyam 96. szám p. 3. ADT)**

***Miniszteri elismerés.***

A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Vér Vencel dombóvári reálgimnáziumi igazgatónak* nyugalomba vonulása alkalmával a középiskolai oktatás és igazgatás terén hosszú időn át kifejtett igen eredményes, buzgó munkásságáért elismerését fejezte ki.

**Tolnamegyei Ujság 1933. december 09. (15. évfolyam 97. szám p. 4. ADT)**

***Bucu és üdvözlő vacsora.***

A dombóvári kir. kat. reálgimnázium tanári testülete szombaton este kedélyes hangulatu társasvacsora keretén belül vett bucsut *Vér Vencel* nyugalomba vonulása alkalmából és ugyanakkor meleg szeretettel üdvözölte az ujonnan kinevezett Csaplovics József igazgatót. A társasvacsora szónokai Hetényi Alajos, Bebesi István és dr. Piukovich Sándor voltak. Mindkét igazgató meghatott szavakban köszönte meg az ünneplést.

**Dunántúl 1934 július 10. (24. évfolyam 153. szám p. 4. ADT)**

. . . . Ezután a Credo 30 tagu választmányát választották meg, amelyből a tisztikar a következőképen alakult: elnök Magyar Béla pápai kamarás, plébános, ügyvezető elnök Csarmasz István, *világi elnök Vér Vencel*, alelnökök Csaplovics József és Merényi János,

felügyelő Partl József, pénztáros Huber Károly, jegyző Harsányi László dr., titkár Füzy Sándor, fegyelmi tanács Partl József, *Vér Vencel*, . . .

Tolnamegyei Ujság 1934. augusztus 01. (16. évfolyam 59. szám p. 2. ADT)

***Bíróválasztás Dombóváron.***

Az újjá alakult dombóvári képviselőtestület előjáróinak választása július hó 26-án délután folyt le Kenézy László főszolgabíró elnöklésével. Bíró lett Farkas József, helyettes bíró Kovács József, pénztáros Szabó Jenő, közgyám Horváth János, előjárók: Németh Pál Csörge, Vancsa Márton, ifj. Barkóczy Vendel, *Vér Vencel*, Eckert Jakab és Brédl Lajos.

Tolnamegyei Ujság 1934. október 03. (16. évfolyam 77. szám p. 2. ADT)

***Törvényhatósági bizottsági tagválasztások elnökei.***

A törvényhatósági bizottság közgyűlése alábbiakat bízta meg a november hó 8-án tartandó tb. bizottsági tagválasztások elnöki, illetve helyettes elnöki tisztségével. Szekszárd: elnök Szeghy Sándor gyógyszerész, h. elnök Schneider Elemér bankigazgató, Dombóvár: *Vér Vencel nyug. regymn. igazgató*, h. elnök Partl József el. isk. igazgató, . . .

Tolnamegyei Ujság 1934. október 20. (16. évfolyam 82. szám p. 3. ADT)

A dombóvári iskolán kívüli népművelési bizottság tisztújító ülésén elnökké Kenézy László főszolgabírót, *társelnökké Vér Vencel nyug. gimn. igazgatót*, ügyvezetővé Szabényi Lajos áll. iskolai igazgatót és jegyzővé Piukovich Sándor gimn. tanárt választotta meg. Együttal megállapította a jövő évi munkarendet is.

Magyarország 1935. március 23. (42. évfolyam 68. szám p. 3. ADT)

Bornemisza Géza kereskedelmi miniszter választási körútján ma reggel Dombóvárra érkezett Rajnis Ferencnek a nemzeti egység képviselőjének támogatására. A minisztert a pályaudvaron hatalmas tömeg élén Hagymássy Zoltán főispán fogadta. A miniszter a pályaudvarról a hősök emlékművéhez hajtatott, azt megkoszoruzta, majd résztvett azon a választói gyűlésen amelyet a Reformnemzedék az Ipar mozgó udvarán többezerfőnyi közönség jelenlétében megtartott. A gyűlést *Vér Vencel nyugalmazott gimnáziumi igazgató* nyitotta meg, majd Rajniss Ferenc mondotta el programbeszédét.

Kis Ujság 1935. május 17. (48. évfolyam 112. szám p. 7. ADT)

***Huszonkét dombóvári lakóst ültetett a vádlottak padjára a szekszárdi főszolgabíró.***

A szekszárdi törvényszék csütörtökön tárgyalta Magyar Béla pápai kamarás, dombóvári plébános, *Vér Vencel nyugalmazott gimnáziumi igazgató* és húsz társuk rágalalmazási ügyét. A nem mindennapi érdekességű tárgyalás előzményei még a boldog békeidőre vezetnek vissza. Akkor ugyanis Dombóvár község meglehetősen terhes szerződést kötött a dombóvári villamossági részvénytársasággal. . . . A megállapodást a polgárság tekintélyes része erősen kifogásolta és azt állították, hogy Szongott Edvin nem a község, hanem a társaság érdekeit tartotta szem előtt az egyesség létrehozásánál. Ezért a megállapodás ellen Perczel Béla tolnamegyei alispánnál fellebbezést nyújtottak be. A fellebbezők kifogásolták, hogy a megyebiztos a szerződést nem tette ki közszemlére, hanem a lakosság megkerülésével akarta a törvényhatósággal elfogadtatni. . . .

**Tolnamegyei Ujság 1940 március 23. (22. évfolyam 22. szám p. 8. ADT)**

A Dombóvári Nemzeti Társaskör most tartott évi rendes közgyűlésén *Vér Vencel nyug. gimn. igazgató*, közgyűlési elnök bejelentette, hogy Kenézy László főszolgabíró a társaskör 15 éven keresztül volt elnöke erről a tisztségéről lemondott. A közgyűlés Kenézyt érdemei elismeréséről díszelnökké választotta. A tisztujítás során *elnök lett, Vér Vencel*, alelnök Szanyi István, Zdebovszky Vilmos igazgató, Kovács István jegyző, dr. Szenczy Sándor pedig ügyész.

**Tolnamegyei Ujság 1940. december 21. (22. évfolyam 93. szám p. 2. ADT)**

. . . az 1941. évi fősorozáson működő sorozó bizottságok elnökei lettek: Szekszárd m. város területére: id. Szeghy Sándor, a dunaföldvári járás területére dr. Szakách Ernő, a dombóvári járás területére: *Vér Venczel*, . . .

**1942. Iskolai értesítők – Szent Orsolya rendi tanítónőképző, Dombóvár (p. 11. ADT)**

*Vér Vencel*: Tolnavármegye Törvényhatósági Bizottságának, Dombóvár Képviselőtestületének, A Dombóvári Római Katolikus Hitközség Egyháztanácsának tagja. A Dombóvári Katolikus Credo-Egyesület, a dombóvári községi iskolaszék gondnokságának, az ovodák felügyelőbizottságának, az iskolán kívüli népművelési bizottságnak elnöke; a dombóvári Nemzeti Társaskör, a dombóvári járási adófelszólamlási bizottság, a dombóvári járási sorozóbizottság elnöke; a dombóvári Vöröskereszt egyesület alelnöke; a dombóvári Önkéntes Tűzoltóegyesület választmányi, a dombóvári róm. kat. Olvasóköri és a Legényegylet tagja.

**Pécs-Baranyai címtár 1942. (p. 74. ADT)**

Az esperesi kerületek világi kiküldöttei: . . . Dombóvári kerület: *Vér Vencel ny. gimn. igazgató*  
. . . .

Tolna Megyei Levéltári Füzetek 2. 1991. (p. 146. ADT)

. . . A negyvenes évek második felében néhány olyan egyesület működött a római katolikus egyházon belül, amely különböző vallásgyakorlási feladatokat rótt a fiatalokra és a felnőttekre. A Credo Férfi egyesület (pl. Bátaszéken, Dombóváron és Pakson, ez utóbbi helyen egy ifjúsági csoportja is) a háború után veszített helyenként több száz főre menő tagságából, de nem oszlott fel.

Dombóváron 1934-ben alakult ilyen egyesület *Vér Vencel nyugalmazott gimnáziumi igazgató* elnökségével és 400 beiratkozóval. . . .

Háromszék 2003. március 22. (15. évfolyam 3816. szám p. 5. ADT)

*Egy ritka kiadvány és a fogarasi csata.*

Tiszteletes Márkos Ervin fogarasi unitárius lelkész től jutottunk egy 1907-ben megjelent emlékfüzet tulajdonába, amely *Vodrácsa Vencel, a fogarasi főgimnázium tanárának* emlékbeszédét tartalmazza abból az időből, amikor pénzt gyűjtöttek egy nyegyvennyolcas emlékmű felállítására Fogarásban. Nos, ebben akadunk rá a fogarasi ütközet leírására, Itt említik Vida Dániel hősiességét.



(Forrás: Iskolai értesítők – Katolikus Esterházy gimnázium 1933.)

**24.**



**(Forrás: DRSzN fb. csoport)**

**Az összeállítás nagyobb részben az Arcanum Digitális Tudománytár (ADT) oldalain fellelhető anyagokból készült.**

**Hivatkozások a cikkek mellett.**

**Összeállította: Vati László Dombóvár, 2021. október 10.**

**Az összeállítás részben vagy egészben szabadon felhasználható az összeállítóra való hivatkozás után.**